БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 8 (5937)
ЯНВАРИИН
11
СРЕДА
1950 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Сэн 20 мүнгэн.

Мордовско АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Мордовско АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВКП(б)-гэй Мордовско Обкомдо

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол тогтоогдоһонһоонь хойшо 20 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, Мордовско Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци ба бүхы ажалшадые амаршална.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ Мордовско АССР-эй ажалшад большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, агуусхэород арадай, мүн манай ороной бусад арадуудай туһаламжаар, ажахын ба культурна байгуулалтадаа ехэ амжалтануудые туйлаа. Республикын арадай ажахыда шухала һуури эзэлдэг социалистическэ промышленность байгуулагдаа. Дээдэ зэргын механизированнэ коллективнэ хүдөө ажахы ургажа ба бэхижэжэ байна. Советскэ Мордови дотор формоороо национальна, удхааран социалистическэ культура хүгжэжэ байна. Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин урда тээ Мордовиин хүн зон бүхэндөө шахуу үзэг бэшэг мэдэхэгүй байгаа. Мүнөө үедэ Мордовско АССР-эй город ба деревнидэ бүгэдэниитын долоонжэлэй һуралсал бэелүүлэгдэжэ байна. Республика доторнь 1300 үлүүтэй һургуулинууд, 18 техникум, 3 ВУЗ бии.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ Мордовиин ажалшад фронт дээрэ ба тылдэ үндэр дээдэ патриотизм харуулаа. Эдэнэр дайнай хойто тээхи үедэ арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет хадаа 20 жэлэйнь ойн үдэр Мордовско АССР-эй ажалшадые амаршалха зуураа, Советскэ Мордовиин хүдэлмэришэд, колхозннгууд ба интеллигенци республикынгаа арадай ажахын болон культурын шэнэ дэбжэлтын түлөө, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө саашадаа эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ гэжэ бата этигэл мэдүүлнэ.

ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

БҮХЭСОЮЗНА (большевигүүдэй) ПАРТИИН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтанууд

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ мүнөөдэр тунхаглагдаба. Советскэ Союзай Конституцитай гүйсэд зохилдуулан мүнөөнэй һунгалтанууд хадаа СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэһэн һүүлшын һунгалтануудһаа хойшо дүрбэн жэлэй болоод байхада үнгэргэгдэхэнь. Һунгалтанууд болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар 1950 оной мартын 12-ой воскресеньедэ зарлагдаба.

СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэхэ һунгалтанууд хадаа дэлхэй дээрэ эгээн демократическа Сталинска Конституциин үндэһэ һуури дээрэ үнгэргэгдэхэ байна. Советскэ Союз—социализмын илаһан орон мүн. Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро советскэ арад социалистическэ общество байгуулаад, мүнөө урагшаа, коммунизм тээшэ найдамтайгаар дабшажа ябана. Манай орон дотор тогтон мандаһан советскэ олониитын ба гүрэнэй байгуулалта хадаа капиталистическэ байгуулалтада орходоо агуу ехэ булюу һайн юумэнүүдтэй байһанаа, үлэмжэ хүсэтэй байһанаа харуулаа. Манай орон дотор социализмын илаһанай ашаар советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэл, СССР-эй арадуудай хани барисаан, советскэ патриотизм мэтэ иимэ хүгжэлтын хүсэнүүд бадарба.

Манай социалистическэ Эхэ орон—дэлхэй дээрэ эгээн түрүү советскэ, үнэхөөрөө арадай демократиин орон мүн. ССР Союзай Конституциин проект тухай элидхэл соогоо 1936 ондо нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн: «Зүрилдөөтэ ангинуудай бии байһан капиталистическэ оронуудтахи демократи хадаа эсэсэй эсэстэ хүсэ ехэтэнэй демократи, үсөөн баяшуулай демократи мүн. Харин СССР доторхи демократи хадаа ажалшадай демократи гэхэ гү, али бүгэдын демократи мүн».

СССР-эй хоёрдохи зарлалгын Верховно Соведтэ һунгалтанууд хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай илалтата түгэсөөр һаяхан дүүрээд байхаланъ болоһон байгаа. Советскэ арад болбол коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө нэгэн һаналтайгаар голосоо үгэжэ, манай бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша — Ленин—Сталинай партида өөрынгөө гүнзэгы ехэ найдабарие ба сусаршагүй үнэн сэхые мэдүүлээ һэн. Манай арад СССР-эй Верховно Соведтэ өөрынгөө түрүүшын депутадаар агуу ехэ вождь ба багша нүхэр Сталиние һунгаа.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет хадаа СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэһэн һунгалтануудай урда тээ һунгагшадтаа хандажа, СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхын түлөө, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые саашаданъ бэхижүүлхын түлөө большевистскээр тэмсэхые советскэ арадые уряалһан байгаа. 1946 оной февралиин 9-дэ һунгагшадай суглаан дээрэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо нүхэр Сталин болбол дайнай һүүлэй табанжэлэй үедэ промышленностиин ба хүдөө ажахын дайнай урда тээхи хэмжээе һэргээн бодхоогоод, удаань энэ хэмжээе нилээд ехээр үлүүлэн гараха зорилго табяа һэн. Нүхэр Сталин өөрынгөө үгэ соо СССР-эй арадай ажахын хүсэтэ дэбжэлтын гайхамшагта ехэ программа, манай орон дотор коммунизм байгуулгын программа хараалһан байна.

Большевигүүдэй партиин уряа, Агуу ехэ Сталинай уряа хадаа олон миллион советскэ хүнүүдээр халуунаар һайшаан дэмжэгдээ. Ленин—Сталинай парти болбол арадай ажахые түргэнөөр һэргээн бодхоохын ба саашаданъ хүгжөөхын түлөө советскэ арадай тэмсэлые толгойлоо. Табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөн бүхы орон соо дэлгэрээ, советскэ хүнүүдэй творческо үүсхэл, өөрынгөө социалистическэ Эхэ орондо тэдэнэй сусаршагүй дура инаглалынь ба үнэн сэхэнь шэнэ хүсэтэйгөөр бадараа.

Ленин — Сталинай партяар хүтэлбэрилэгдэдэг советскэ арад социалистическэ байгуулалтадаа шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаад, Советскэ Союзай промышленностиин, хүдөө ажахын ба культурын саашанхи дэбжэлтые хангаад ба дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэжэ байһан оршон байдалда СССР-эй Верховно Соведтэ 1950 оной мартын 12-то хэглэхэ һунгалтанууд үнгэргэгдэхэ байна.

Большевистскэ партида — советскэ арадай хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэндэ арад ниитын этигэл найдабариин улам ехээр ургаһан ушар байдалда СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэхэ һунгалтанууд бэлэдхэгдэхэ ба үнгэргэгдэхэ байна. Дайнай һүүлэй үедэ манай ороной арадай ажахые амжалтатайгаар һэргээн бодхооһоной ба хүгжөөһэнэй үндэһөөр Ленин—Сталинай парти хүдэлмэришэдэй, таряашадай, интеллигенциин ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээнэй саашанхи дэбжэлтые хангаад, агуу ехэ зорилгые туйлаха — коммунистическэ обществые байгуулха тээшэ советскэ арадые найдамтайгаар хүтэлжэ ябана.

СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэһэн һунгалтануудһаа хойшо үнгэрһэн дүрбэн жэл соо манай ороной ябажа гараһан замые советскэ хүнүүд агуу ехэ патриотическа омогорхолтойгоор харана. Эдэ жэлнүүдтэ манай промышленность гайхамшагта илалтануудые туйлаа —тэрэнэй валова продукци жэл бүхэндэ 20 ба үшөө дээшэ процентээр ехэ боложо байгаа. 1949 ондо СССР-эй бүхы промышленностиин продукциин хэмжээн дайнай урда тээхи 1940 оной үйлэдбэрилгые 40-һөө дээшэ процентээр үлүүлээ, тиихэдэ 1949 оной дүрбэдэхи кварталда үйлэдбэрилгын хэмжээ дайнай урда тээхидэ орходоо 50-һаа ехэ процентээр дээшэ байба.

Парти ба правительствын тон ехэ туһаламжын үрээр ба колхозно таряашадай шэн зоригто ажалай ашаар хүдөө ажахы хэлбэришэгүйгөөр ургажа байна. Манай орон дотор ороохо таряанай проблемэ шиидхэгдээ. Ороохото ба техническэ гол культурануудай ургасанъ, мүн валова суглуулга дайнай урда тээхи хэмжээе үлүүлэн гараа. Малажалые хүгжөөхэ талаар ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Советскэ таряашад болбол байгаалине хубилгаха сталинска түсэбые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Социализмын ороной агуу ехэ амжалтанууд бүхы дэлхэйн ажалшадые баясуулна, демократиин ба социализмын хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ тэдэниие зоригжуулна. Советскэ Союзай жэшээгээр, тэрэнэй ахадүүгэй туһаламжын ашаар, Европын ба Азиин арадай демократиин оронуудай ажалшад социалистическэ байгуулалтын замда ороод, өөһэдынгөө политическэ, ажахын ба культурын хүгжэлтэдэ ехэ амжалтануудые туйлаба. Советскэ Союз—бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай найдабари ба түшэг тулгуури мүн. Дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдээ бүхы түрүү, прогрессивнэ хүн түрэлтэн Советскэ Союзые тойрон нигтаржа байна.

Зол жаргал ба соёл болбосорол тээшэ замые ажалшадта имагта социализм нээдэг гэжэ бүхы дэлхэй дээрэхи олон миллион эгээлэй хүнүүд харадаг. США-да, Англида, ба капиталай бусад оронуудта экономическа кризис тогтонгүйгөөр ургана, ажалшадай ажаһуудалай хэмжээн айхабтар ехээр доошолно, хүдэлмэригүйшүүлэй ба заримдаа хүдэлмэригүй байдаг хүнүүдэй тоо үдэр ерэхэ бүри ургана гэжэ тэдэнэр харана. Капиталистическэ оронуудай ажалшад хүнүүдэй эгээн шухала эрхэнүүдһээ хаһагданхай.

Советскэ Союзай толгойлһон социализмын хүсэн түгэс лагерь капитализмын лагерьһаа тад ондоо байна. Социалистическэ Эхэ орон хадаа баярта ажалаар ба творческо зоригжолоор дүүрэн, сүлөөтэй, жаргалтай, баян ба культурна ажабайдал советскэ хүнүүдтэ олгоо. Советскэ арад большевигүүдэй партиие тойрон, сэсэмэргэн вождь ба багша нүхэр Сталиниие тойрон нигта жагсаалтайгаар СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэхэеэ байгаа һунгалтануудые угтажа ябана.

Һунгалтануудые бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ хэрэгтэ партийна организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, эмхидхэлэй ба агитационно пропагандистска хүдэлмэриие шадабаритайгаар ябуулһанай ашаар ажалша ниитэтэй холбоо барисаагаа үшөө ехээр бэхижүүлхэ ябадал болоно. Партийна организацинууд ажалшадай политическэ ба ажалай эдэбхиин хүсэтэ шэнэ дэбжэлтые бадаруулаад, энэ эдэбхииень дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхэ, 1946 оной февралиин 9-дэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо нүхэр Сталинай табиһан агуу ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулха ёһотой.

Советскэ хүнүүд хадаа СССР-эй Верховно Соведтэ хэгдэхэ һунгалтануудые бүгэдэарадай ехэ һайндэр гэжэ угтаха, социалистическэ Эхэ оронойнгоо аша туһада шэнэ шэнэ габьяануудаар һунгалтануудта бэлэдхэлые тэмдэглэхэ байна. Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, агуу ехэ Сталинай ударидалгаар манай арад коммунизмын алдарта замаар нигта жагсаалтайгаар дабшажа ябана.

(«Правдын» январиин 10-най түрүү бэшэгһээ).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай

СССР-эй хоёрдохи зарлалгын Верховно Соведэй түлөөлэлгэнүүдынь 1950 оной февралиин 10-да гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй түлөөлэлгэнүүдэй гүйсэһэнһөө хойшо хоёр һараһаа дээшэ бэшэ болзор соо СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр шэнэ һунгалтанууд зарлагдаха гэжэ тогтооһон СССР-эй Конституциин 54 статьягай үндэһөөр, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрынь һунгалтануудай болохын урда тээ хоёр һараһаа доошо бэшэ болзор соо соносхогдохо гэжэ, мүн һунгалтануудые хүдэлмэриин бэшэ үдэр хэхэ гэжэ хараалһан, «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дуримэй» 72 статьятай вохилдуулан, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй тогтоохонь:

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые 1950 оной мартын 12-ой воскресеньедэ хэхэ гэжэ зарлаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1950 оной январиин 9.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

„СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дурим“ баталха тухай

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй тогтоохонь: «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дурим» баталха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1950 оной январиин 9.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТАНУУДЫЕ ХЭХЭ ТУХАЙ ДҮРИМ

I БҮЛЭГ

Һунгуулиин системэ

Статья 1. СССР-эй Конституциин 134-дэхи статьягай ёһоор, СССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгалга бүгэдэниитын, тэгшэ ба сэхэ һунгуулиин эрхые үндэһэ болгожо, нюуса ёһоор голосовалжа һунгагшадаар хэгдэхэ ёһотой.

Статья 2. СССР-эй Конституциин 135-дахи статьягай ёһоор, депутадуудые һунгалга бүгэдэниитын байха ёһотой гэбэл: ухаамуутай хүнүүд ба һунгуулиингаа эрхые сүүдээр хаһагдаһан хүнүүдһээ бусад, СССР-эй 18 наһа хүрэһэн бүхы гражданинууд болбол расын ба национальна, эрэ эмын илгаа, шажан шүтэлгэ, эрдэм һургуулиин ценз, түбхинэһэн һуудал, социальна уг гарбал, зөөри шадалай зэргэ ба үнгэрһэн сагай ажал-ябуулгые хамаархангүйгөөр СССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгалгада хабаадалсаха эрхэтэй.

Статья 3. Раса ба национальна, эрэ эмын илгаа, шажан шүтэлгэ, эрдэм һургуулиин ценз, түбхинэһэн һуудал, социальна уг гарбал, зөөри шадалай зэргэ ба үнгэрһэн сагай ажал-ябуулгые хамаархангүй, СССР-эй 23 наһа хүрэһэн ла гражданин бүхэн СССР-эй Верховно Соведэй депутат болон һунгагдажа шадаха байна.

Статья 4. СССР-эй Конституциин 136-дахи статьягай ёһоор, депутадуудые һунгаха һунгалта тэгшэ байха ёһотой гэбэл: гражданин бүхэн нэгэ нэгэ голос үгэхэ эрхэтэй байха; бүхы гражданинууд тэгшэ ёһые үндэһэ болгожо, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтада хабаадаха болоно.

Статья 5. СССР-эй Конституциин 137-дохи статьягай ёһоор, эхэнэрнүүд болбол эрэшүүлтэй адли эрхэтэйгээр СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха ба һунгагдаха.

Статья 6. СССР-эй Конституциин 138-дахи статьягай ёһоор, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зэргэдэ алба хэжэ байһан гражданинууд бүхы гражданинуудтай нэгэн адли СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха ба һунгагдаха эрхэтэй.

Статья 7. СССР-эй Конституциин 139-дэхи статьягай ёһоор, депутадуудые һунгаха һунгалтанууд сэхэ хэгдэхэ гэбэл: СССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгалга хадаа сэхэ һунгаха гуримаар гражданинуудаар сэхэ хэгдэхэ болоно.

Статья 8. СССР-эй Конституциин 140-дэхи статьягай ёһоор, СССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгахадаа голосовалга нюусаар хэгдэхэ.

Статья 9. СССР-эй территори дээрэ һуужа байһан ба СССР-эй гражданин бэшэ зад, хариин гүрэнэй гражданствода гү, али албата байһан хүнүүд СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудта хабаадалсаха ба һунгагдаха эрхэгүй.

Статья 10. СССР-эй Конституциин 141-дэхи статьягай ёһоор, СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта болоходо кандидадууд болбол һунгуулиин округуудаар табигдаха зэргэтэй.

Статья 11. СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудтай холбоотой гаргашанууд гүрэнэй зөөреэр хэгдэхэ байна.

II БҮЛЭГ

Һунгагшадай списогүүд

Статья 12. Список зохёохо үедэ тус Соведэй территори дээрэ (саг үргэлжэ гү, али саг зуура) һуужа байһан ба һунгалтын эрхэтэй, һунгалта болохо үдэр 18 наһа хүрэһэн бүхы гражданинууд һунгагшадай списогтэ оруулагдаха ёһотой.

Статья 13. Һунгагшадай дундаһаа хэншье хадаа һунгагшадай нэгэнһээ үлүү списогтэ оруулагдажа болохогүй.

Статья 14. Сүүдэй шиидхэбэреэр һунгуулиингаа эрхые хаһагдаһан хүнүүд болбол тэрэ шиидхэбэри дотор һунгуулиин эрхэ хаһахаар тогтоогдоһон болзорой турша соо ба мүн хууляар тогтоогдоһон гуримай ёһоор ухаамуутай гэжэ тоологдоһон хүнүүд һунгагшадай списогтэ оруулагдаха ёһогүй.

Статья 15. Һунгагшадай списогүүд болбол городуудта ажалшадай депутадуудай городской Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, районууд болохо хубаагдаһан городуудта — районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, посёлогуудта — посёлково Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, хүдөө нютагуудта—ажалшадай депутадуудай хүдөөгэй (станицын, деревниин, хуторай, кишлагай, аулын) гү, али волостной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр зохёогдохо ёһотой.

Статья 16. Сэрэгэй частьнуудта ба сэрэгэй соединенинүүдтэ байһан һунгагшадай списогүүд командирай гар табилгатайгаар зохёогдохо. Бэшэ бусад сэрэгэй алба хэгшэд хадаа байдаг байдаг газартаа һунгагшадай списогтэ ажалшадай депутадуудай тус тус Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр оруулагдаха зэргэтэй.

Статья 17. Һунгагшадай списогүүд тус тус һунгуулиин участок бүридэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр баталагдаһан формын ёһоор, алфавидай гуримаар зохёогдожо, тэрээн дээрэнь һунгагшын фамили, нэрэ, обог, наһа ба һуужа байгаа газарынь заагдаһан ба ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын ба секретариин гар табигдаһан байха.

Статья 18. Ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол һунгалта болохоһоо 30 хоног урид һунгагшадай списогүүдые бүгэдэниитын харахаар газарта үлгэхэ гү, али һунгагшадаа энэ списогүүдтэй танилсуулха аргые Соведэй гү, али һунгуулиин участогай гэр байшан соо олгожо хангаха ёһотой.

Статья 19. Һунгагшадай бодото списогүүд ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ болон сэрэгэй частьда гү, али сэрэгэй соединенинүүдтэ хадагалагдаха ёһотой.

Статья 20. Һунгагшадай список тунхаглагдаха ба һунгалтын үдэр хоёрой хоорондо өөрынгөө байха газарые һэлгэһэн һунгагшада ажалшадай депутадуудай Соведэй зохихо гүйсэдхэхэ комитет болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтооһон формоор «Голосовалха эрхын үнэмшэлгэ» үгэхэ ба һунгагшадайнгаа список дээрэ—«гараа» гэжэ тэмдэглэхэ ёһотой; һунгагша болбол шэнэ газарта ошоод байхадаа (саг үргэлжэ гү, али саг зуура) «Голосовалха эрхын үнэмшэлгөө» ба мүн тэрэшэлэн нюурайнгаа үнэмшэлгые харуулаад, һунгагшадай списогтэ оруулагдаха ушартай.

Статья 21. Һунгагшадай списогтэ гараһан (списогтэ оруулагдаагүй, списогһээ гаргагдаһан, фамили, нэрэ, обогые буруу бэшэһэн, һунгуулиингаа эрхые хаһагдаһан хүнүүдые списогтэ буруугаар оруулһан) буруу зүйлнүүд тухай мэдүүлгэнүүд болбол тус список тунхаглаһан ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ үгтэхэ ёһотой. тэрэнь һунгагшадай список соо гараһан буруу зүйлнүүд тухай мэдүүлгэ бүхэниие гурбан үдэрэй болзорһоо оройтонгүй хаража үзэхэ уялгатай.

Статья 22. Ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол һунгагшадай списогтэ гараһан буруу зүйлнүүд тухай мэдүүлгые хаража үзэхэдөө, нэгэн гэбэл һунгагшадай списогтэ шухала заһабари оруулха, нэгэн гэбэл тэрэнэй мэдүүлгые хангаагүй орхиһон шалтагаанууд тухайдаа бэшэмэл справкые мэдүүлгэ баригшада үгэхэ ёһотой.

Статья 23. Мэдүүлэгшэ болбол ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй гаргаһан шиидхэбэриие зүбшөөгөөгүй һаа, һунгагшадай список соо гараһан буруу зүйл тухай асуудал тушаа арадай сүүдтэ гомодол барижа шадаха, тэрэнь гурбан хоногой болзор соо сүүдэй нээмэл заседани дээрэ мэдүүлгэ баригшые ба Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түлөөлэгшые дуудажа, списогэй буруу болоһониие зааһан гомодолые үзэхэ ба өөрынгөө гаргаһан шиидхэбэриие мэдүүлгэ баригшада ба мүн Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ тэрэ дары мэдээсэхэ уялгатай. Арадай сүүдэй гаргаһан шиидхэбэри эсэслэн дүүргэгдэдэг байха.

III БҮЛЭГ

Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин округууд

Статья 24. СССР-эй Конституциин 34-дэхи статьягай ёһоор, Союзай Совет болбол округ бүхэндэ 300 мянган зонтой байха нормотойгоор байгуулагдаһан һунгуулиин округууд дотор СССР-эй гражданинуудаар һунгагдаха байна. Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин округ бүхэнһөө нэгэ депутат һунгагдаха юм.

Статья 25. СССР-эй Конституциин 35-дахи статьягай ёһоор, Национальностьнуудай Совет ха-

Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТАНУУДЫЕ ХЭХЭ ТУХАЙ ДҮРИМ

(Ургэлжэлэл)

даа союзна ба автономно республиканууд, автономно областьнууд ба национальна округууд дотор СССР-эй гражданинуудаар һунгагдаха байна.

Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин округууд иимэ нормотойгоор байгуулагдаха гэбэл: союзна республика бүхэндэ 25 округ, автономно республика бүхэндэ 11 округ, автономно область бүхэндэ 5 округ ба национальна округ бүхэндэ нэгэ һунгуулиин округ байха ёһотой. Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин округ бүхэнһөө нэжээд депутат һунгагдаха болоно.

Статья 26. Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин округуудые тогтоолго СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр хэгдэхэ байна.

Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин округуудай список СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр һунгалтын үдэрһөө урид хоёр һараһаа оройтонгүй тунхаглагдаха ёһотой.

IV БҮЛЭГ

Һунгуулиин участогууд

Статья 27. Һунгуулиин бюллетеньнүүдые тушаажа абахын ба голосуудые тоолохын тулада һунгуулиин округуудта хамаатай город ба районуудай территориинь Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгалтын аляандашье адли хабаадаха, һунгуулиин участогууд болгогдон хубаагдаха ёһотой.

Статья 28. Һунгуулиин участогуудые тогтоолго болбол городуудта—ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедээр; районууд боложо хубаагдаһан городуудта — ажалшадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр; хүдөө нютагуудта — ажалшадай депутадуудай районно ба уезднэ Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр хэгдэхэ байна.

Һунгуулиин участогуудые тогтоолго һунгалтын эхилхэһээ урид 45 хоногһоо оройтонгүй хэгдэхэ ушартай.

Статья 29. Городуудта, поселогуудта, тэрэшэлэн 2.000-һаа дээшэ һуурин зонтой тосхонуудта ба сельсоведүүдэй территори дээрэ һунгуулиин участогууд нэгэ һунгуулиин участогта 1.500—3.000 хүн хүртэхэ жэшээтэйгээр байгуулагдаха байна.

Статья 30. 2 мянган хүнһөө дээшэ бэшэ һуурин зонтой Сельсоведэй территори хадаа һунгуулиин нэгэ участок болохо зэргэтэй; 500-һаа дээшэ аад, зүгөөр 2.000-һаа халихагүй хүн зонтой станица, деревни, кишлак, аул бүхэндэ тусгаар һунгуулиин участок тогтоогдохо. 500-һаа доошо аад, 300-һаа үсөөн бэшэ хүн зонтой селенидэ гү, али бүлэг айлнуудта һунгуулиин участогай центр хүрэтэр 10 километрһээ холо байгаа һаань, тэндэ һунгуулиин тусгаар участогууд тогтоогдожо болохо.

Статья 31. Дииилэнхидээ жэжэ һуурин газар нютагуудтай аяар холын хойто ба зүүн районуудта 100-һаа доошо бэшэ хүн зонтой һунгуулиин участогуудые тогтоохоо болоно.

Хойто зүгэй национальна округуудта, мүн хадын ба нүүдэл зонтой районуудта 100 хүнһөө үсөөн болобошье, 50-һаа доошо бэшэ хүнтэй һунгуулиин участогууд тогтоогдожо болохо.

Статья 32. Сэрэгэй частьнууд ба сэрэгэй соединенинүүд 50-һаа үсөөн бэшэ аад, 3 мянгаһаа дээшэ бэшэ һунгагшадтай һунгуулиин тусгаар участогууд боложо, тэрэ частиин гү, али сэрэгэй соединениин байһан газарай һунгуулиин округто ороходо байна.

Статья 33. Һунгалтын үдэр уһан далай дээрэ ябажа байһан 25-һаа үсөөн бэшэ һунгагшадтай суднонууд болбол тус суднын бащэгдэһэн нютагай һунгуулиин округто хамаадаха һунгуулиин тусгаар участок боложо болохо байна.

Статья 34. 50-һаа доошо бэшэ һунгагшадтай больницануудай, нарайлалгын гэрнүүдэй, санаторинуудай, инвалидуудай гэрнүүдэй дэргэдэ һунгуулиин тусгаар участогууд тогтоогдохо.

Нэгэ-хэдэн корпусуудтай больницануудта тэдэнэй нэжээд бүхэндэнь 50-һаа доошо бэшэ һунгагшадтай байгаа хадань, тус тус корпусуудай дэргэдэ һунгуулиин участогууд тогтоогдожо болохо байна.

Статья 35. Һунгалтанудай болохо үдэр замда ябажа байһан холын ябадалай пассажирска поездүүдтэ «Голосовалха эрхын үнэмшэлгэтэй» һунгагшадһаа бюллетеньнүүдые тушаажа абахын тулада һунгуулиин участогууд тогтоогдохо байна.

V БҮЛЭГ

Һунгуулиин комиссинууд

Статья 36. СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтые эрхилхэ һунгуулиин Центральна комисси болбол тогтомол хуулиин ёһоор бүридхэлдэ абтаһан хүдэлмэришэд ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, мүн культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон бусад олониитын организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинууд дээрэ ба эмхи зургаануудта—хүдэлмэришэд ба албахаагшадай, сэрэгэй частьнууд дотор сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаанһаа, колхоз, тосхон ба волость дотор таряашадай суглаанһаа, совхозуудта — совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаанһаа томилогдоһон түлөөлэгшэдһөө бүридхэ байна.

Статья 37. Һунгуулиин Центральна комисси хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь болон 24 гэшүүдтэйгээр байгуулагдажа, һунгалтын болохоһоо урид 50 үдэрһөө оройтонгүй СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр баталагдаха.

Статья 38. Һунгуулиин Центральна комисси болбол:

а) «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые» һунгалтын ябажа байха үедэ хазайлгангүй дүүргэхэ ябадалые СССР-эй бүхы территори дээрэ ажаглан хаража байха ёһотой;

б) Һунгуулиин комиссинуудай буруу ябуулга тухай ороһон гомодолнуудые шалган үзэжэ, тэрэ гомодолнууд тушаа эсэслэн дүүргэхэ шиидхэбэринүүдые гаргаха ёһотой;

в) һунгуулиин хайрсагуудай тухэл хэбүүдые, һунгуулиин бюллетеньнүүдэй формо болон үнгые, кандидадуудые бүридхэлдэ абаха тухай һунгуулиин окружной комиссиин протоколой формые, голосуудые тоолохо тухай протоколнуудай формые, һунгагдаһан тухай үнэмшэлгэнүүдэй формые, һунгуулиин комиссинуудай тамгын хэбые тогтоохо байна;

г) СССР-эй Верховно Соведтэ һунгагдаһан депутадуудые бүридхэлдэ абана;

д) һунгалтанудай хэрэг хүтэлбэрииие Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй мандатна комиссинуудта тушаажа үгэнэ.

Статья 39. Союзна ба автономно республика, автономно область ба национальна округ бүхэндэ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ союзна ба автономно республикын, автономно областиин ба национальна округой һунгуулиин комиссинууд байгуулагдана.

Статья 40. Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин комиссинууд болбол тогтомол хуулиин ёһоор бүридхэлдэ абтаһан хүдэлмэришэд ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, мүн культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон бусад олониитын организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинууд дээрэ ба эмхи зургаануудта—хүдэлмэришэд ба албахаагшадай, сэрэгэй частьнууд дотор—сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаанһаа, колхоз, тосхон ба волость дотор таряашадай суглаанһаа, совхозуудта — совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаанһаа томилогдоһон түлөөлэгшэдһөө бүридэхэ байна.

Статья 41. Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ союзна ба автономно республикын, автономно область ба национальна округой һунгуулиин комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь болон 10—16 гэшүүдтэйгээр байгуулагдажа, һунгалтын болохоһоо урид 50 үдэрһөө оройтонгүй союзна ба автономно республиканудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүдээр болон автономно область ба национальна округуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр баталагдаха.

Статья 42. Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ союзна ба автономно республикын, автономно область ба национальна округой һунгуулиин комисси болбол:

а) «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые» Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтанудай ябажа байха үедэ хазайлгангүй дүүргэхэ ябадал республика, автономно область, национальна округой территори дээрэ ажаглан хаража байха ёһотой.

б) Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин комиссинуудай буруу ябуулга тухай ороһон гомодолнуудые шалгажа үзэхэ ёһотой.

Статья 43. Союзай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ округ бүхэндэ Союзай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин окружной комисси байгуулагдана.

Статья 44. Союзай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин окружной комиссинууд болбол тогтомол хуулиин ёһоор бүридхэлдэ абтаһан хүдэлмэришэд ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, мүн культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон бусад олониитын организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинууд дээрэ ба эмхи зургаануудта — хүдэлмэришэд ба албахаагшадай, сэрэгэй частьнууд дотор—сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаанһаа, колхоз, тосхон ба волость дотор — таряашадай суглаанһаа, совхозуудта — совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаанһаа томилогдоһон түлөөлэгшэдһөө бүридхэ байна.

Статья 45. Союзай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин окружной комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь болон 8 гэшүүдтэйгээр байгуулагдажа, хизаар гү, али область боложо хубаагдаһан республикануудта—ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй хизаарай болон областиин гүйсэдхэхэ комитедүүдээр, область гү, али хизаар боложо хубаагдаагүй байһан республикануудта — республиканудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүдээр һунгалтын болохоһоо урид 50 үдэрһөө оройтонгүй баталагдаха.

Статья 46. Союзай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин окружной комисси хадаа:

а) «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые» Союзай Соведтэ һунгалтанудай ябажа байха үедэ хазайлгангүй дүүргэхэ ябадал өөрынгөө һунгуулиин округой территори дээрэ ажаглан хаража байха ёһотой;

б) һунгуулиин участково комиссинуудай буруу ябуулга тухай ороһон гомодолнуудые шалган үзэжэ, тэдэ гомодолнууд тушаа шиидхэбэринүүдые гаргана;

в) һунгуулиин участогуудые ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй зохихо гүйсэдхэхэ комитедүүдээр саг соонь эмхидхэхэ ябадал ажаглан харана;

г) һунгагшадай списогүүдые саг соонь зохёожо, бүгэдэниитын анхаралда хүргэхэ ябадалай хойноһоо ажаглан хаража байха ёһотой;

д) СССР-эй Конституциин ба «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» эрилтэнүүдые баримталжа табигдаһан депутадуудай кандидадуудые бүридхэжэ абаха ёһтой;

е) тогтоогдомол формын ёһоор, Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин бюллетеньнүүдээр һунгуулиин участково комиссинуудые хангаха ёһотой;

ж) голосуудай тоололго хэжэ, һунгалтанудай дүнгүүдые округ дотороо тодолон гаргана;

з) һунгагдаһан депутадта һунгагдаһанайнь тухайда үнэмшэлгэ үгэнэ;

и) һунгалтанудай хэрэг хүтэлбэрииие һунгуулиин Центральна комиссида хүргэнэ.

Статья 47. Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ округ бүхэндэ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин окружной комисси байгуулагдана.

Статья 48. Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин окружной комиссинууд хадаа тогтомол хуулиин ёһоор бүридхэлдэ абтаһан хүдэлмэришэд ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, мүн культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон бусад олониитын организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинууд дээрэ ба эмхи зургаануудта—хүдэлмэришэд ба албахаагшадай, сэрэгэй частьнууд дотор — сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаанһаа, колхоз, тосхон ба волость дотор — таряашадай суглаанһаа, совхозуудта — совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаанһаа томилогдоһон түлөөлэгшэдһөө бүридхэ байна.

Статья 49. Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин окружной комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь ба 8 гэшүүдтэйгээр байгуулагдажа, һунгалтын болохоһоо урид 50 үдэрһөө оройтонгүй союзна ба автономно республиканудай Верховно Соведүүдэй Президиумүүдээр ба автономно областьнууд, национальна округуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр баталагдаха юм.

Статья 50. Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин окружной комисси хадаа:

а) «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримые» Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтанудай ябажа байха үедэ хазайлгангүй дүүргэхэ ябадал өөрынгөө һунгуулиин округой территори дээрэ ажаглан хаража байха ёһотой;

б) һунгуулиин участково комиссинуудай буруу ябуулга тухай ороһон гомодолнуудые шалган үзэжэ, тэдэ гомодолнууд тушаа шиидхэбэринүүдые гаргаха ёһотой;

в) һунгуулиин участогуудые ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй зохихо гүйсэдхэхэ комитедүүдэй саг соонь эмхидхэхэ ябадал ажаглан хаража байха;

г) һунгагшадай списогүүдые саг соонь зохёожо, бүгэдэниитын анхаралда хүргэхэ ябадалай хойноһоо ажаглан хаража байха ёһотой;

д) СССР-эй Конституциин ба «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» эрилтэнүүдые баримталжа табигдаһан депутадуудай кандидадуудые бүридхэлдэ абаха ёһотой;

е) тогтоогдоһон формын ёһоор Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин бюллетеньнүүдээр һунгуулиин участково комиссинуудые хангаха ёһотой;

ж) голосуудай тоололго хэжэ, һунгалтанудай дүнгүүдые округ дотороо тодолон гаргана;

з) һунгагдаһан депутадта һунгагдаһанайнь тухайда үнэмшэлгэ үгэнэ;

и) һунгалтанудай хэрэг хүтэлбэрииие Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта эрхилхэ союзна ба автономно республикын һунгуулиин комиссида гү, али Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта эрхилхэ автономно область гү, али национальна округой һунгуулиин комиссида хүргэнэ.

Статья 51. Һунгуулиин участок бүхэн дотор Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ хоюуландань һунгалтануудые эрхилхэ һунгуулиин участково комисси байгуулагдана.

Һунгуулиин участково комиссинууд хадаа тогтомол хуулиин ёһоор бүридхэлдэ абтаһан хүдэлмэришэд ба албахаагшадай профессиональна организацинууд, кооперативна организацинууд, коммунистическэ партийна организацинууд, залуушуулай организацинуудһаа, мүн культурна, техническэ ба научна обществонуудһаа болон бусад олониитын организацинууд ба ажалшадай обществонуудһаа, тэрэшэлэн предприятинууд дээрэ ба эмхи зургаануудта—хүдэлмэришэд ба албахаагшадай, сэрэгэй частьнууд дотор — сэрэгэй алба хэгшэдэй суглаанһаа, колхоз, тосхон ба волость дотор — таряашадай суглаанһаа, совхозуудта —совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаанһаа томилогдоһон түлөөлэгшэдһөө бүридхэ байна.

Статья 52. Һунгуулиин участково комиссинууд хадаа түрүүлэгшэ, түрүүлэгшын орлогшо, секретарь ба 4—8 гэшүүдтэйгээр, харин 300 хүнһөө доошо зонтой байһан һунгуулиин участогуудта — түрүүлэгшэ, секретарь ба 1—3 гэшүүдтэйгээр байгуулагдажа, һунгалтын болохоһоо урид 40 үдэрһөө оройтонгүй, городуудта — ажалшадай депутадуудай городской Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр; районууд боложо хубаагдаһан городуудта — районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр; хүдөө нютагуудта — районно гү, али уезднэ Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдээр баталагдаха байна.

Статья 53. Һунгуулиин участково комисси хадаа:

а) һунгагшадай список соо гараһан буруу эүйл тухай гомодолые абажа, список тунхаглаһан Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй үзэмжэдэ табина;

б) һунгуулиин участок дээрээ һунгалтын бюллетеньнүүдые тушаажа абана;

в) депутадта табигдаһан кандидат бүхэндэ үгтэһэн голосуудые тоолон бүридхэнэ;

г) һунгалтанудай хэрэг хүтэлбэрииие Союзай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ окружной ба мүн Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ окружной һунгуулиин комиссинуудта тус тустань тушаажа үгэнэ.

Статья 54. Һунгуулиин Центральна комиссиин, Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ союзна ба автономно республиканудай, автономно областьнууд ба национальна округуудай һунгуулиин комиссинуудай, Союзай Соведтэ һунгаха округуудай һунгуулиин комиссинуудай, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха округуудай һунгуулиин комиссинуудай, мүн һунгуулиин участково комиссинуудай заседанинууд, хэрбээ тэдэ заседанинууд дээрэ комиссинуудай ниитэ составай хахадһаа ехэнхинь хабаадалсаа хадань, дүүрэн хүсэтэй дээрэ тоологдохо байна.

Статья 55. Һунгуулиин комиссинуудтахи хамаг бүхы асуудалнууд юрын олонхи голосоор шиидхэгдэнэ; голосуудай тэнсээд байгаа хадань — түрүүлэгшынь голосоо үгэһэн тала булина.

Статья 56. Һунгуулиин Центральна комисси, Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые эрхилхэ союзна ба автономно республиканудай, автономно область ба национальна округуудай һунгуулиин комиссинууд, Союзай Соведтэ һунгаха округуудай һунгуулиин комиссинууд, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха округуудай һунгуулиин комиссинууд ба участково һунгуулиин комиссинууд хадаа һунгуулиин Центральна комиссиин тогтооһон маяг хэлбэриин ёһоор хэгдэһэн өөр өөрын тамгатай байха.

VI БҮЛЭГ

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые табиха гурим

Статья 57. СССР-эй Конституциин 141-дэхи статьягай ёһоор, депутадуудта кандидадууд һунгуулиин округуудта табигдана.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые табиха эрхэ хадаа олониитын организацинуудта ба ажалшадай обществонуудта, коммунистическэ партийна организацинуудта, профессиональна союзуудта, кооперативна организацинуудта, залуушуулай организацинуудта болон культурна обществонуудта хангагдаха байна.

Статья 58. СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые табиха эрхые олониитын организацинуудай ба ажалшадай обществонуудай центральна органууд ба мүн тэдэнэй республиканска, хизаарай, областной, уезднэ болоод районно органууд, тэрэшэлэн предприяти дээрэ ба эмхи зургаануудта—хүдэлмэришэд ба албахаагшадай, сэрэгэй частьнууд дотор — сэрэгэй алба хэгшэдэй хамтын суглаанууд, колхозуудууд, тосхонууд ба волостьнуудта — таряашадай, совхозуудта — совхозуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай хамтын суглаанууд бэелүүлхэ байна.

Статья 59. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта табигдаһан кандидат нэгэл округ соо һунгагдажа болохо байна.

Статья 60. Депутадта табигдаһан кандидадууд Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха округуудай һунгуулиин комиссинуудай, мүн депутадай кандидадта табяад байһан округ соохи участково комиссиин гэшүүн байжа болохогүй.

Статья 61. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые табиһан олониитын организаци гү, али ажалшадай общество хадаа кандидадые бүридхэлдэ абахынь тулада һунгуулиин окружной комиссида доро дурсагдаһан документнүүдые эльгээхэ уялгатай гэбэл:

а) депутадта кандидадые табиһан суглаанай гү, али заседаниин президиумэй гэшүүдэй гар табилгатай протокол, тэдэ гэшүүдэй һуудаг нютаг заагдаха; кандидадые табиһан организациин нэрэ, депутадта кандидадые табиһан суглаан гү, алч заседаниин болоһон газар, саг ба суглаашанай тоонь, депутадта табигдаһан кандидадай фамили, нэрэ, обог, тэрэнэй наһа, һуудаг нютаг, партийность ба хэдэг ажалынь тэрэ протокол соо заагдаһан байха ёһотой.

б) депутадта кандидадые табиһан организациин зүгһөө һунгуулиин тус округ соо баллотироваламгдахые зүбшөөжэ тэрэ кандидадай бэшэһэн мэдүүлгэ.

Статья 62. Һунгалтанудай эхилхэһээ урид 30 хоногһоо оройтонгүй, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые табиһан олониитын бүхы организацинууд гү, али ажалшадай обществонууд хадаа депутадта табигдаһан кандидадые Союзай Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссида гү, али Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссида тус тустань бүридхэлдэ оруулха уялгатай.

Статья 63. Союзай Соведтэ һунгаха ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин окружной комиссинууд хадаа олониитын организацинуудаар ба ажалшадай обществонуудаар СССР-эй Верховно Соведэй депутадта табигдаһан бүхы кандидадуудые СССР-эй Конституциин ба «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» эрилтэнүүдые сахин бүридхэлдэ абаха уялгатай.

Статья 64. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта табигдажа бүридхэлдэ абтаһан кандидат бүриин фамили, нэрэ, обог, наһан, хэдэг ажал, партийность, мүн тэрэ кандидадые табиһан олониитын организациин нэрэнь Союзай Соведтэ һунгаха окружной комиссяар ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха окружной комиссяар һунгалтын болохоһоо түрүүн 25 хоногһоо оройтонгүй тус тустаа тунхаглагдаха ёһотой.

Статья 65. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта табигдажа бүридхэлдэ абтаһан бүхы кандидадууд һунгалтын бюллетень соо заабол оруулагдаха зэргэтэй.

Статья 66. Депутадта табигдаһан кандидадые Союзай Соведтэ һунгаха окружной комиссиин зүгһөө бүридхэлдэ абахаһаа арсаад байгаа һаань, һунгуулиин Центральна комиссида хоёр хоногой болзор соо гомодожо болохо байна, тиигээд тэрэнэй гаргаһан шиидхэбэринь эсэслэн дүүргэгдэдэг байха.

Статья 67. Депутадта табигдаһан кандидадые Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха окружной комиссиин зүгһөө бүридхэлдэ абахаһаа арсаад байгаа хадань, союзна, автономно республикын, автономно областиин, национальна округой һунгуулиин комиссида хоёр хоногой болзор соо гомодожо болохо, мүн эдэнэй шиидхэбэриие һунгуулиин Центральна комиссида гомодожо болохо байна. Тиин һунгуулиин Центральна комиссиин шиидхэбэринь эсэслэн дүүргэгдэдэг байха.

Статья 68. Союзай Соведтэ һунгаха окружной комисси ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха окружной комисси болбол СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын болохоһоо урид 15 хоногһоо оройтонгүй һунгуулиин бюллетеньнүүдые хэблүүлээд, бүхы участково һунгуулиин комиссинуудта эльгээхэ уялгатай.

Статья 69. Һунгуулиин бюллетень болбол һунгуулиин Центральна комиссиин тогтооһон формоор, һунгуулиингаа харьяата округ соохи арад зоной хэлэнүүд дээрэ ба тэндэхи бүхы һунгагшадые хангаха тоотойгоор хэблэгдэхэ ёһотой.

Статья 70. Һунгуулиин окружной комиссида бүридхэлдэ ороһон кандидадые табяаша организаци бүридэ ба мүн СССР-эй гражданин бүридэ СССР-эй Конституциин 125-дахи статьягай ёһоор тэрэ кандидадайнгаа түлөө суглаан, хэблэл ба баһа ондоошье аргаар ямаршье һаадгүй агитаци хэхэ эрхэ хангагдаха байна.

(Ургэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТАНУУДЫЕ ХЭХЭ ТУХАЙ ДҮРИМ

(Түгэсхэл)

VII БҮЛЭГ

Голосовалха гурим

Статья 71. СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгалта бухы СССР дотор ниитэдэнь нэгэ үдэрэй турша соо хэгдэхэ.

Статья 72. СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгалтын үдэрые СССР-эй Верховно Советэй Президиум һунгалтын болохо болзорһоо түрүүн хоёр һараһаа оройтонгүй тогтоохо зэргэтэй. Һунгалта хадаа худэлмэриин бэшэ үдэр болохо ёһотой.

Статья 73. Һунгуулиин участково комисси болбол һунгалтын болохоһоо түрүүн 20 хоногой турша соо, һунгалтын болохо үдэрые ба һунгалта болохо газар тухай һунгагшадтаа үдэр бүри зарладаг гү, али ямар-нэгэн аргаар үргэн тунхаг гаргадаг байха.

Статья 74. Һунгагшадай голосоо үгэлгэнь һунгалтын болохо үдэр, тандахи нютагай сагаар үглөөнэй 6 чаһаа эхилжэ һүниин 12 час хүрэтэр болохо байна.

Статья 75. Һунгалтын болохо үдэрэй үглөөнэй 6 часта, һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ болбол комиссиингаа гэшүүдтэй хамта байжа, һунгуулиин хайрсагые ба тогтоогдоһон формын ёһоор баладхагдаһан, һунгагшадай списогые шалгажа үзэхэ, тэрэнэйнгээ һүүлээр хайрсагаа хаажа, комиссингаа тамгаар тамгалаад, голосуудаа үгэжэ эхилэгты гэжэ һунгагшадые уриха байна.

Статья 76. Һунгуулиин бюллетеньнүүдые һунгагшадай гүйсэдхэхынь тулада, һунгалтануудые хэхэ байра соо тусхай таһалганууд гаргагдаха гү, али тусгаар кабинедүүд түхеэрэгдэхэ байна. Тус таһалганууд гү, али кабинедүүд соо һунгуулиин бюллетеньнүүдые һунгагшадай гүйсэдхэхэ үедэнь голосовалха хүнүүдһээ ондоо хэнэйшье, тэрэ тоодо һунгуулиин комиссиин гэшүүдэйшье байлсаха ябадал хорижолоһдоно.

Статья 77. Һунгагша бүхэн голосоо үгэхын тулада һунгалтын гэртэ өөрэжэ бэеэрээ голосоо үгэхэ байна. Тиихэдээ һунгагшад болбол һунгуулиин бюллетениие һунгуулиин хайрсагруу хэжэ голосоо үгэхэ ушартай.

Статья 78. Һунгалта хэхэ гэртэ ерэһэн һунгагша болбол һунгуулиин участково комиссиин секретарьта гү, али тус комиссиин зүгһөө, энээндэ гэжэ томилогдоһон гэшүүндэ паспортаа гү, али колхозойнгоо книжкые гү, али профсоюзай биледые гү, али нюурайнгаа ямар-нэгэн ондоо үнэмшэлгые үзүүлжэ, һунгагшадай списогэй ёһоор шалгагдаад, мүн һунгагшадай список дээрэ тэмдэг хэгдэһэнэй һүүлээр, тогтоогдоһон маягай һунгуулиин бюллетень абаха ёһотой.

Статья 79. Һунгуулиин бюллетениие гүйсэдхэхэ байра соо ороһон һунгагша болбол һунгуулиин бюллетень бүридэ голосоо үгэхэ хүнэйнгөө нэрэ обогые үлөөжэ, бэшыень зураха, тиигээд һунгагша хадаа һунгуулиин хайрсаг тээшэ ошожо, һунгуулиингаа бюллетеньнүүдые тэрэ хайрсагруу табиха болоно.

Статья 80. Үзэг бэшэг мэдэхэгүйн гү, али ямар-нэгэн эрхэтэн дутуутай дээрэһээ һунгуулиин бюллетениие өөрөө гүйсэдхэжэ шадахагүй һунгагшад хадаа һунгуулиин бюллетениие гүйсэдхэхэ таһалга соо ороходоо һунгуулиингаа бюллетениие гүйсэдхүүлхын тулада али нэгэн ондоо һунгагшые уриха эрхэтэй.

Статья 81. Голосоо үгэжэ байха үедэ һунгуулиин гэр соо һунгалта тухай агитаци ябуулагдажа болохогүй.

Статья 82. Энэ «СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» 20-дохи статьягай ёһоор һунгалтын гэртэ, «һунгалта хэхэ эрхын үнэмшэлгэтэйгээр» ерэһэн нюурнуудые һунгуулиин участково комисси хадаа һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ ба секретариин гараа табиһан һунгагшадай список соо оруулжа бэшэхэ байна.

Статья 83. Һунгалта хэхэ байра соохи гуримай түлөө һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ харюусалгатай ба энэ түрүүлэгшын захиралтые тэндэ байгшад бүгэдөөрөө дүүргэхэ уялгатай.

Статья 84. Һунгалта хэһэн үдэрэй, һүниин 12 часта һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ болбол голос үгэлгэ дүүрэбэ гэжэ соносхоод, тус комисси һунгуулиингаа хайрсагуудые нээжэ ороход байна.

VIII БҮЛЭГ

Һунгалтын результадуудые тодорхойлго

Статья 85. Һунгуулиин участково комиссиин голосуудые тооложо байһан гэртэ голосуудые тоолохо үедэнь олониитын организацинуудай ба ажалшадай обществонуудай зүгһөө тусхай этигэмжэтэ түлөөлэгшэд ба мүн хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсаха эрхэтэй.

Статья 86. Һунгуулиин участково комисси болбол хайрсагуудые нээгээд, үгтэһэн бюллетеньнүүдэй тоое һунгагшадай списогэй ёһоор бюллетеньнүүдые абаһан хүнүүдэй тоотой сасуулжа үзээд, тэрэ шалгалтынгаа результадые протоколдо бэшэжэ оруулха.

Статья 87. Һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ хадаа һунгуулиин участково комиссиин бүхы гэшүүдэй байхада, бюллетень бүридэ үгтэһэн голосованиин результадуудые тунхаглаха ёһотой.

Статья 88 Нэгэнһээ үлүү кандидадые голосовани хэхэдээ үлөөһэн, мүн тогтоомол маягһаа ондоо янзын бюллетеньнүүд үнэнтэбэшэ гэжэ тоологдохо.

Статья 89. Һунгуулиин бюллетениин үнэнтэ байһанда һэжэг гүрөө хадань, энэ асуудал хадаа һунгуулиин участково комиссяар голосовани хэжэ шиидхэгдээд, протокол соо тэмдэглэгдэхэ ёһотой.

Статья 90 Депутадта кандидат бүхэндэ үгтэһэн голосуудые тоолон, мүн голосованиин результадуудые бэшэжэ тэмдэглэхэ хэрэг хадаа Союзай Советтэ һунгалтануудые хэлгээр ба Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэлгээр амяар амяараа хэглэхэ ушартай

Статья 91. Һунгуулиин участково комисси хадаа голосованиин протоколые тогтоомол формын ёһоор гурбан экземпляраар зохёохо, тиихэдэ автономно республиканууд, автономно областьнууд болон национальна округуудай территори дээрэ байһан һунгуулиин участково комиссинууд тус протоколые дүрбэн экземпляраар зохёохо, тэрээн дээрэнь һунгуулиин участково комиссиин гэшүүд, тэдэнэй тоодо түрүүлэгшэ ба секретаринь заабол гараа табиха ёһотой.

Статья 92. Һунгуулиин участково комиссиин голосованиин протокол соо заагдаха ёһотой зүйлнүүд гэбэл:

а) голосованиин эхилһэн ба дүүрэһэн саг;

б) һунгагшадай список соо оруулагдаһан һунгагшадай ниитэ тоо;

в) һунгуулиин бюллетень абаһан һунгагшадай тоо;

г) тус тустаа Союзай Советтэ һунгаха ба Национальностьнуудай Советтэ һунгаха тушаа голосованида хабаадалсаһан һунгагшадай тоо;

д) тус тустаа Союзай Советтэ һунгалгаар ба мүн Национальностьнуудай Советтэ һунгалгаар үнэнтэ бэшэ гэжэ тоологдоһон бюллетеньнүүдэй тоо;

е) тус тустаа Союзай Советтэ һунгалгаар ба мүн Национальностьнуудай Советтэ һунгалгаар бүхы кандидадуудай фамилинуудынь зурагдаһан бюллетеньнүүдэй тоо;

ж) кандидат бүридэ үгтэһэн голосуудые тооложо үзэһэнэй результадууд;

з) һунгуулиин участково комиссида үгтэһэн мэдүүлгэнүүд болон гомодолнуудай хуряангы удха ба мүн һунгуулиин участково комиссиин гаргаһан шиидхэбэринүүд.

Статья 93. Голосуудые тоололгын ба протокол зохёолгын дүүрэһэнэй һүүлээр һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ хадаа голосованиин результадуудые комиссиин заседани дээрэ соносхохо байна.

Статья 94. Голосовани болоһон тухай һунгуулиин участково комиссиин зохёоһон протоколой нэгэ экземплярынь Союзай Советтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин окружной комиссида 24 часай турша соо наарошнаар эльгээгдэхэ ёһотой; голосовани болоһон тухай һунгуулиин участково комиссиин зохёоһон протоколой хоёрдохи экземплярынь Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин окружной комиссида 24 часай турша соо наарошнаар эльгээгдэхэ болоно.

Статья 95. Тус тустаа үнэнтэ ба үнэнтэ бэшэ гэжэ тоологдоһон һунгуулиин бүхы бюллетеньнүүд Союзай Совет тушаа ба Национальностьнуудай Совет тушаа ами аминдань һунгуулиин участково комиссиин тамгаар тамгалаад, һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ болбол голосованиин протоколой һүүлшын экземпляртай ба тамгатайгаа хамта, городуудта — ажалшадай депутадуудай городской Советэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ, район боложо хубаагдаһан городуудта — ажалшадай депутадуудай районно Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ, хүдөө нютагуудта — ажалшадай депутадуудай районно гү, али уезднэ Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ хадагалхаар тушааха ёһотой.

Статья 96. СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй заабариин гараха саг хүрэтэр һунгуулиин бюллетеньнүүдые хадагалха уялга хадаа ажалшадай депутадуудай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ даалгагдана.

Статья 97. Һунгуулиин окружной комиссиин голосуудые тооложо байһан байрада, голосуудые тоололгодо байлсахын тулада ниитын организацинуудай ба ажалшадай обществонуудай түлөөлһэн тусхай түлөөлэгшэд, мүн хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсаха эрхэтэй.

Статья 98. Һунгуулиин окружной комисси болбол һунгуулиин участково комиссинуудай хүргэһэн протоколнуудай үндэһөөр голосуудые тооложо бүридхэдэг ба депутадта һунгагдаһан кандидат бүхэндэ үгтэһэн голосуудай тооень тодолон гаргадаг байна.

Статья 99. Союзна республикаһаа Союзай Советтэ һунгаха һунгуулиин окружной комисси ба Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин окружной комисси болбол голосованиин протоколые хоёр экземпляраар зохёохо, тиин автономно республика, автономно область болон национальна округһоо Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин окружной комисси болбол голосованиин протоколые гурбан экземпляраар зохёохо, тиигээд тэрээн дээрэнь һунгуулиин окружной комиссиин бүхы гэшүүд гараа табиха, тэдэнэй тоодо һунгуулиин окружной комиссиин түрүүлэгшэ ба секретарь заабол гараа табиха зэргэтэй.

Статья 100. Һунгуулиин окружной комиссиин голосованиин протокол соо заагдаха ёһотой зүйлнүүд гэбэл:

а) округ доторхи участково һунгуулиин комиссинуудай тоо;

б) голосованиин протоколнуудые хүргэһэн, һунгуулиин участково комиссинуудай тоо;

в) округ доторхи һунгагшадай ниитэ тоо;

г) һунгуулиин бюллетеньнүүдые абаһан һунгагшадай тоо;

д) голосованида хабаадалсаһан һунгагшадай тоо;

е) үнэнтэ бэшэ гэжэ тоологдоһон бюллетеньнүүдэй тоо;

ж) бүхы кандидадуудай фамилиинь зурагдаһан бюллетеньнүүдэй тоо;

з) депутадаар һунгагдаһан кандидат бүхэндэ үгтэһэн голосуудай тоо;

и) һунгуулиин окружной комиссида үгтэһэн мэдүүлгэнүүд ба гомодолнуудай хуряангы удха ба һунгуулиин комиссиин гаргаһан шиидхэбэринүүд.

Статья 101. Протоколдо гар табигдаһанай һүүлээр, һунгуулиин окружной комиссиин түрүүлэгшэ болбол комиссиин заседани дээрэ һунгалтануудай результадуудые соносхоно.

Статья 102. Голосуудай диилэнхи олонхиие гэхэ гү, али округ дотор үгтэһэн ба үнэн гэжэ тоологдоһон бүхы голосуудай хахадһаа олые абаһан СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат һунгагдаһанда тоологдохо байна.

Статья 103. Һунгуулиин окружной комиссиин түрүүлэгшэ болбол депутадаар һунгагдаһан кандидадта, тэрэниие СССР-эй Верховно Советэй депутат болгон һунгаһан тухай үнэмшэлгэ үгэхэ ёһотой.

Статья 104. Голосуудые тооложо дүүргэһэнһээ хойшо 24 чаһаа оройтонгүй, Союзай Советтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин окружной комиссиин түрүүлэгшэ ба мүн Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин окружной комиссиин түрүүлэгшэ болбол протоколой гүрүүшын экземплярые тамгалаад, һунгуулиин Центральна комиссида, тус протоколой хоёрдохи экземплярые Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэхэ союзна республикын, автономно республикын, автономно областиин, национальна округой һунгуулиин комиссида наарошнаар эльгээхэ уялгатай.

Статья 105. Хэрбээ нэгэшье кандидадынь диилэнхи олон голосуудые абаагүй байшоо һаань, гусхайта һунгуулиин окружной комисси хадаа энээн тухай протокол соогоо тусгаар тэмдэглээд, һунгуулиин Центральна комиссида ба Национальностьнуудай Советтэ һунгаха союзна, автономно республикын, автономно областиин гү, али национальна округой һунгуулиин комиссида мэдээсэхэтэйгээ хамта, эгээ олон голосуудые абаһан хоёр кандидадуудай дахин баллотировко соносхожо, мүн һунгалтын эхин түүрэй үнгэрһэнһөө хойшо хоёр неделиһээ оройтонгүй, дахин баллотировко хэхэ үдэрые соносхохо байна.

Статья 106. Округ доторхи һунгаха эрхэтэй һунгагшадай хахадһаа үсөөниинь голосоо үгэһэн байгаа һаань, Союзай Советтэ һунгаха гү, али Национальностьнуудай Советтэ һунгаха һунгуулиин окружной комисси энээн тухай протокол соогоо тэмдэглээд, һунгуулиин Центральна комиссида ба Национальностьнуудай Советтэ һунгалтануудые хэхэ союзна, автономно республикын, автономно областиин гү, али национальна округой һунгуулиин комиссида тэрэ дары мэдээсэхэ ёһотой. Тиимэ ушарай гарабал, һунгуулиин Центральна комисси хадаа һунгалтын эхинһээ хойшо хоёр неделиин болзорһоо хожомдуулангүй, шэнээр һунгалта зарлаха зэргэтэй.

Статья 107. Депутадуудта кандидадуудые дахин баллотировалга, тэрэшэлэн үнэн бэшэ гэжэ тоологдоһон һунгалтануудай орондо шэнээр хэгдэхэ һунгалтанууд хадаа һунгалтын эхиндэ зохёоглоһон һунгагшадай списогээр энэ «СССР-эй Верховно Советтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримтэй» хүсэд зохилдуулан хэгдэхэ ёһотой.

Статья 108. СССР-эй Верховно Советэй составһаа депутадай гараа һаань, СССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Советэй составһаа тэрэ депутадай гараһанһаа хойшо хоёр һарын болзорһоо оройтонгүй, шэнэ депутадые һунгаха болзор тус һунгуулиин округто соносхохо.

Статья 109. СССР-эй Верховно Советтэ СССР-эй гражданинай һунгаха ба һунгагдаха эрхээ сүлөөтэйгөөр бэелүүлхэ ябадаллань ямар-нэгэн хүн баалалта, мэхэ гохо, заналга гү, али эдилгэ үгэхэ гэхэ мэтын аргаар һаад хээд байбал — хоёр жэл хүрэтэр сүлөөгөө хаһуулхаар хэһээгдэхэ байна.

Статья 110. Һунгуулиин документнүүдые буруу болгон зохёоһон ба мэлэһээр байжа голосуудые зорюута буруугаар тоолоһон, Советэй тушаалта нюур гү, али һунгуулиин комиссиин гэшүүн хадаа гурбан жэл хүрэтэр сүлөөгөө хаһуулхаар хэһээгдэхэ болоно

Нүхэр Сталинда амаршалганууд

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй, ниитын организацинууд ба хилын саанахи олдоб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ерэжэ үргэлжэлһээр.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Киргизскэ ССР-эй Иссык-Кульскэ областиин Джеты-Огузовска районой, Шевченкын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигуудай суглаан;

Ханты-Мансийска национальна округой Сургутско районой, Тундрино тосхоной Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Курганска областиин Шадринска районой, Мальцевска сельсоведэй «Заветы Ленина» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Куйбышевска областиин Красноярска МТС-эй комбайнернууд, тракористнууд, албахаагшад, механигууд;

Амурска областиин Кагановическа районой, Партизанска МТС-эй худэлмэришэд ба албахаагшад, тракористнууд ба комбайнернууд;

МТС-үүдэй ба газарай органуудай худэлмэришэд ба албахаагшадай профсоюзай ЦК;

Ленинэй орденто ба Ажалай Улаан Тугай орденто Ижевскэ машино-бүтээлгын заводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Запорожье городой, «Интернационал» заводой худэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Портово түхеэрэлгын Клайпедскэ заводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Свет» гэжэ Сюгинскэ заводой стахановецууд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Алексеевскэ сернэ заводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Карело-Финскэ ССР-эй Пудожско модоной заводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Московско-Рязанска түмэр замай Моршанск депогой худэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд;

Ташкент-Анчрен түмэр замай линиин худэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Дрогобыческэ областиин Стрый городой, «Металлист» гэжэ заводой худэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

СССР-эй машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерствын Киевскэ полиграфическа заводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Баку городой, «Бакинский рабочий» гэжэ машино-бүтээлгын заводой худэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Минскэ вагон заһабарилгын заводой худэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Красногорско оптико-механическа заводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

В. М. Молотовой нэрэмжэтэ типографиин худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ажалай Улаан Тугай орденто «Москабель» гэжэ заводой худэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд;

«Капитан Гастелло» гэжэ теплоходой экипаж;

СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствын худэлмэрилэгшэд;

СССР-эй худалдаа наймаанай Министерствын худэлмэрилэгшэд;

СССР-эй далайн флодой Министерствын худэлмэрилэгшэд;

М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Дорогомиловска химзаводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ленинградска монетно дворой худэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Ленинэй нэрэмжэтэ Барановска шаажан бүтээлгын заводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Курскстрой» трестын худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Революционный труд» гэжэ Тамбовско электромашина-бүтээлгын заводой худэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Уфимска хлопчато-бумажна комбинадай худэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд;

Таганрог городой, СССР-эй станок бүтээлгын Министерствын «Вперед» гэжэ заводой стахановецууд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд, албахаагшад;

«Пролетарий» гэжэ Ленинградска изоляторна заводой худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд, албахаагшад;

Ростов-на-Дону городой «Возрождение» гэжэ заводой худэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Хойто-Кавказска түмэр замай Ставропольско отделениин худэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд;

Аргентинада байгаа советскэ колониин гэшүүд;

Анкарадахи советскэ эмхи зургаануудай сотруднигууд;

Чехословакида байгаа советскэ посольствын худэлмэрилэгшэд;

Башкирска АССР-эй Макаровска районой партконференциин делегадууд;

Куйбышевска областиин Пестравска районой, Мостовско эхин һургуулиин һурагшад ба багшанар;

Бодайбо городой 1-дэхи советскэ һургуулиин пионернүүдэй дружинын суглаан;

ВЛКСМ-эй Кабардинска обком;

Архангельск городой Ломоносовско районой комсомолецууд, пионернүүд ба залуушуул;

Пензенскэ областиин Вадинска районой Рахмановска долоон жэлэй һургуулиин комсомолецууд, пионернүүд ба һурагшад;

Коми АССР-эй Интинскэ дунда һургуулиин капитан Гастеллогой нэрэмжэтэ отрядай пионернүүд;

Красноярск городой Крайкоопинсоюзай «Химтруд» артельдэ худэлмэрилдэг, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ба ажалай инвалидууд;

СССР-эй Центросоюзай правлени;

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи поли хамгаалгын модо тарилгын Главна Управлениин сотруднигууд;

Бурят-Монголой АССР-эй Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн МТС-эй тракористнууд, комбайнернууд ба албахаагшадай коллектив;

Таряанай талаар научно-шэнжэлэлгын Бүхэсоюзна институдай научна худэлмэрилэгшэд, худэлмэришэд ба албахаагшад;

СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын ба РСФСР-эй хүдөө ажахын Министерствын худэлмэрилэгшэд;

Латвийска ССР-эй Даугавпилскэ уездын Ликсенскэ волостиин Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Курганска областиин Частоозерско районой Лиханово тосхоной комсомолецууд ба залуушуул;

Алтайска хизаарай Шупиновска районой Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Новосибирскэ областиин Андреевскэ МТС-эй худэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Пинскэ областиин Лунинецкэ районой Бостынско сельсоведэй «Путь Ленина» колхозой гэшүүд;

Талды-Курганска областиин Каратальска районой Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Сталинградска областиин Еланска районой Морецкэ МТС-эй худэлмэришэд, албахаагшад, тракористнууд ба комбайнернуудай коллектив;

ССР Союзай гүрэнэй хинан шалгалтын Министерствын худэлмэрилэгшэд;

Болгариин, Горна Ораховица станциин Киро Конаровай нэрэмжэтэ гүрэнэй фабрикын худэлмэрилэгшэд;

Венгриин, хлопчатобумажна промышленностиин Обудадахи комбинадай ажалшад;

Чехословакиин, бүд нэхэлгын Сланыдахи заводой худэлмэришэд ба албахаагшад;

Болгариин, «Надежда» ТЭЦ-эй предприятиин ба Г. Димитровэй нэрэмжэтэ бүд нэхэлгын фабрикын худэлмэришэд, албахаагшад, административна ба инженерно-техническэ персонал;

Румыниин, Орадя городой Майн 1-нэй нэрэмжэтэ меховой фабрикын худэлмэриша залуушуул;

Болгариин худалдаа наймаанай гүрэнэй предприятинууд ба магазинуудай национальна конференци;

Польшын, Орледэхи изразцово фабрикын худэлмэрилэгшэд;

Польшын, Пшеворск городой польско түмэр замай худэлмэришэдэй профсоюз;

Польшын, Быдгоддахи хирпиисын заводой худэлмэришэдэй коллектив;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

П. ДАМДИНЖАПОВ

«Залуу патриот» 8 булэгтэй юм. «Хэзээдэ бэлэм», «һайтар ойлгооб». «Түрүүшын амжалтанууд», «Баяртай уулзалга», «Техникэ шудалхам» гэһэн эхинэйнь булэгүүд соо залуу патриот Мамбаров Батын колхоздохи арюун ажабайдал, һуралсал, тэмсэл харуулагдана. Техникэ шудалжа, саашаа улам ургахын зорилгоор тэрэ хадаа 1944 оной намар город, ремесленнэ училищида ошоно. «Тооһо бууяса татаад, машинань баруун тээшээ ябашаба. Батын эсэгэ эхэ—Мамбар Чимитма хоёр гарнуудаа үргэжэ, түргэ түргэн хойноһоонь даллан байгаа һэн». Энээнһээ хойшонхиинень харуулһан һүүлшынь 3 булэгүүдые манай газетэдэ һубаруулан толилхомнай.

Ремесленнэ училищида

Мамбаров Бата харгыдаа нэгэ хоноод энэ город хүрэжэ ерээ. Бата тиимэшье оло дахин город ерэжэ үзөөгүй дээрэһээ юумэ бүхэнние һонирхон, ажаглан хараа һэн...

Үглөөниинь эртэшэг һургуулидаа ошобо. Конторо соо ябахадань «Ремесленнэ училищиин директор» гэһэн алтан гаршаг харагдана. Үүдыень аалиханаар тоншожо, зүбшөөрэл абаад оробо. Үндэршэг бэетэй, нюдэндөө шэлтэй нарин сагаан хүн угтажа, дулаахан гараар Батын барбагархан гарыень барижа, халууханаар мэндэшэлбэ. Пилээд удаан хөөрэлдэбэд.

—Ремесленнэ училищида орожо, техникэ шудалха гэһэн һаналысшни бүхы зүрхэнһөө һайшаанаб. Мэдүүлгэ, справказ, һайшаалнуудаа намда орхиш даа. Хоёр хоноод ерэхэдэш шиидхээд байхабди,—гэжэ тэрэ хүнэй хэлэхэдэнь, Батын вэсоо пара гараба. Баярлаһандаа хэдэн удаа—«һайн даа, һайн даа» гэжэ мэгдүүгэр хэлэжэ байтараа, «яагаа тунгаасагүйгөөр аашалба гээшэбиб» гэжэ бүтүүхэн өөрөө өөрэйгөө зэмэлээд, яаралтайшагаар гарыень барижа, директорэйнгээ пэрэ обогыеншье мэдэнгүй гарахала байхадань, директор:—энэ хоёр хоног соогоо городые һайса үзэхэ хэрэгтэй бшуу,—гээд захиба.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо удаапшаг саг үнгэрөө. Мамбаров Бата ремесленнэ һургуулида үни оронхой. Хэшээлынь баһал үнинэй захаланхай. Слесарьнүүд—паровознигуудые бэлэдхэхэ группын хэшээлынь боложо байна. Нэгэ формын шэб шэнэхэн харахан костюмуудые үмдэһэн эдир залууханууд, эршэтэй хүхюутэй хүбүүд басагад жэрылдэн һуунад. Тэдэнэй дунда, тээ наагууршаг хонгор шарахан ород хүбүүнтэй зэргэлэн Мамбаров Бата һууна.

Училищиин директорые политическэ талаар орлогшо Сергей Федорович Семенов гэгшэ «Манай Эхэ орон» гэһэн номой нэгэ темээр тон һонирхолтой лекци уншаба. «...Советскэ Союз болбол түрүү хүн түрэлтэниие фашистскэ хара аюулһаа сүлөөлхын түлөө героическэ тэмсэл ябуулаа. Советскэ хүнүүд — Сталинскэ эпохын шэнэ хүнүүд большевистскэ партиин ударидалга доро өөрыгөө Эхэ орониие хамгаалха нангин хэрэгтэ хүсэ шадалаа, хүсэл зоригоо, шадабари мэргэжэлээ дүүрэн үгөө. Бидэнэр барагдашагүй ехэ хүсэтэйбди. Манай гүрэнэй ба общественнэ байгуулалтанууд, манай ажахын социалистическэ система, манай фабрика заводууд, манай колхоз совхозууд, манай һургуулинууд, хизааргүй уужам манай газар нютагууд, тэдэнэй тоо томшогүй олон баялигууд—шэрэм булад, үнгэтэ металлнууд, ой сэсэглигүүд, таряа талхан, табан хушуу малнууд—бүгэдөөрөө манай хүсэн, манай омогорхол мүн...» гэжэ Сергей Федорович лекци соогоо хэлэбэ. Олон асуудалнууд һурагдажа, тодорхой харюунууд үгтэбэ. Сэдьхэл хүдэлгэмэ хүсэтэй хөөрэлдөөнүүд болоо һэн.

Забһарлалгын һүүлээр физикын урок үнгэргэгдэбэ. Үдэрэй нэгэ часһаа ахилжэ училищиин мастерской дотор слесариин мэргэжэл шудалха асуудалаар хөөрэлдөөн болобо. Энэ хөөрэлдөөн техник-мастер Василий Иванович Грачев ябуулжа, һурагшадаа слесарьнэ хэрэгэй үндэһэнүүдтэй танилсуулха зуураа, — техникэ шудалһан хүнүүд гээшэмнай бүгэдые шиидхэдэг юм. Техникые оёор-тонь хүрэтэр хэрэглэн эдлэхын түлөө юугээшье хайралхагүй хэрэгтэй — гээд, зааба. Тиигээд, һурагшадынь Василий Ивановичын ударидалга доро хэшээлэйнгээ практическэ хубидань орожо, слесарьнүүдэй зэр зэбсэгүүдтэй танилсана, тэдэниие хайшан гэжэ ашаглан хэрэглэхэ арга методыень шудална...

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Хитадта арадай илалтын урьһаламжын амжалта

ШАНХАЙ. «Шэнбао» газетын бэшэһэнэй ёһоор, арадай илалтын урьһаламжын облигацинуудые худаллажа байгаа шанхайскэ банкнуудта тус облигацинуудые худалдан абахые хүсэгшэд хододоо дүүрэн байна.

Буд нэхэлгын хоёр фабрикын коллективүүд 600 миллион юаньин урьһаламжа захяа.

Германска-демократическа республикын хүдөө ажахын дэбжэлтэ

БЕРЛИН. АДН агентствын Дрезденһээ мэдээсэлһэнэй ёһоор, Саксониин хүдөө ажахы болбол гектар бүриһөө ороохото культурануудай ургаса хураалгын талаар 1949 ондо дайнай урда тээхи хэмжээнэй 97 процентдэ хүрөө. Зарим ажахынууд ургаса хураалгаар дайнай урда тээхи хэмжээдэ хүрэһэн ба үлүүшье гараһан байха юм. Хартаабха тарилгын талмай 1950 ондо 25 мянган гектараар үргэдхэгдэхэ байна. 16 плотинануудые бариһанай ашаар Саксонидо уһалууриин системэ нилээд һайжарха байна.

Румынида элүүрые хамгаалга һайжаржа байна

БУХАРЕСТ. Румынска арадай республика болбол арадай элүүрые хамгаалха талаар ехэхэн амжалтануудые туйлаа.

Ажалшад түлбэригүй медицинскэ эмнэлгээр хангагдана. 1949 ондо санаторинууд болон амаралтын гэрнүүдтэ 172 мянган хүн амарһан, эмнүүлһэн байха юм. Социальна страхованиин органууд хадаа ажалайнгаа шадабариие саг зуура гээһэн ба инвалид болоһон хүдэлмэришэд болон албахаагшадые хангана. Томонууд болон дунда бүхы шахуу предприятинуудта амбулаторинууд нээгдэнхэй. Эмнэлгын эмхи зургаануудай, санаторинуудай болон амаралтын гэрнүүдэй тоо нилээд ехээр олошоროо. Республикын мандажа байгаа хоёр жэлэй туршада дотор больницануудтахи койкануудай тоо 4 дахин, поликлиникэнүүд, түрүүшын туһаламжын пунктнууд ба амбулаторинуудай тоо 2,6 дахин, санаторинуудай тоо 2,5 дахин олошороо. Туберкулёзоор үбшэлэгшэдые эмнэхэ 100 тусхай амбулаторинууд 1949 ондо нээгдээ. Хэрбээ урдань нарайлгын гэрнүүд ганса нэгэн байгаа һаа, 1948 ондо 379, 1949 ондо 474 хүрэһэн байна. Үхибүүдэй үхэхэ ябадал эрид доошолжо, түрэлгынь процент дээшэлээ. Туберкулёзоор үбшэлһэн үхибүүдые эмнэхэ санаторинууд нээгдээ.

Медикаментнуудые үйлэдбэрилгэ дээшэлээ. Урдань медикаментнууд гол түлэб хилын саанаһаа асарагдадаг байһан юм. 1949 ондо 1948 онтой жэшэбэл медикаментнуудые үйлэдбэрилэн гаргалга 3,5 дахин дээшэлээ.

Польско деревнидэхи үйлэдбэриин кооперативууд

ВАРШАВА. Деревнидэ үйлэдбэриин кооперативүүдые эмхидхэхын түлөө хүдэлөөн Польшодо дэлгэржэ байна. Түрүү кооперативуудай дүй дүршэл хадаа энэ хүдэлөөнэй улам бүри үргэдэхэ ябадалда нүлөөлнэ. Тэдэ түрүүшүүлэй тоодо Люблинскэ воеводствын Кживовежва уездын Коденец гэжэ тосхоной таряашадай 1948 оной намар эмхидхэһэн үйлэдбэриин кооператив ороно.

Мүнөө үедэ тус кооперативта таряашадай 52 ажахынууд нэгэдэнхэй. Кооператив болбол тэрээндэ үгтэһэн кредитээр һаяхан түрүүшынгээ трактор худалдан абаа. Кооператив хадаа бүхы дээрээ 2062 гектар газартай юм. Тэрэнэйнгээ 949 гектарынь элдүүрилнэ. 450 гектарынь сабшалангай газар юм. Үлэгшэ газарынь мүнөө дээрээ ашаглагданагүй. Гэбэшье, уһалуури хэгдэһэнэй һүүлээр энэшье газарынь ашаглагдаха юм.

Мүнөө үедэ 100 малай багтаха хоёр байра баригдажа байна. Малай үшөө 5 байра баригдахаар хараалаанхай. Хүдөө ажахын зэр зэбсэг заһабарилгын мастерской баригдажа байна. Кооперативай гэшүүдэй гэрнүүдые электричествотэй болгохо хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Январиин 7—8-да Улан-Удэ городто һурагшадай республиканска хоёрдохи спартакиада конькигаар, санаар урилдаалгаар ба гимнастикаар боложо үнгэрбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: конькигаар 100, 500, 1000 метрын урилдаануудта түрүү һуури эзэлһэн Городской районой конькишад: (зүүн гарһаа) Зоя Семенова, Авик Абокшинов, Тома Фисанова, Миша Убугунов гэгшэд байна.

З. Веснинагай фото.

Амжалтатайгаар һурадаг һурагшад

Бурят дунда һургуулиин һурагшад һуралсалайнгаа түрүүшын хахад жэлые үндэр сэгнэлтэнүүдтэйгээр дүүргээ. Һурагшад А. Буинов, П. Шойдопов, Д. Доржиев гэгшэд бүхы предмедүүдээрээ «5» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаа. Л. Кондакова һараһаа һара бүхэндэ хододоо эрхим һайнаар һурадаг байһанайнгаа түлөө шагналда хүртэһэн байна.

С. Дондупов.

Шэнэ һургуули

Улан-Удын Селенгинскэ улицаар 400 һурагшадай багтаха һургуулиин хоёр дабхар шэнэ байшан баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба. Гоё һайханаар түхеэрэгдэһэн, уужам һаруул классуудтай энэ һургуули соо 1949—1950 онуудай һуралсалай жэлэй хоёрдохи хахалһаа занятинууд үнгэргэгдэжэ захалба.

Хүбүүд ба басагадай № 33 долоон жэлэй энэ һургуули хадаа мэргэжэл ехэтэй багшанараар гүйсэд хангагданхай. Мүн эндэ химическэ кабинет ба кухнитай буфет нээгдэбэ.

Духовой оркестрын кружок

Сэлэнгын аймагай Үбэр-Зөөхэйн сомоной «III Интернационал» колхоз 1949 ондо духовой оркестрын инструментнүүдые абаһан юм. Мүнөө тус колхоздо духовой оркестрын кружок эмхидхэгдээд, энээндэ 10 колхознигууд һуралсажа байна. Кружогой заняти үдэр бүхэндэ үдэшын 8 часһаа 11 час хүрэтэр колхозой клуб соо болоно. Мүнөө кружогойхид Советскэ Союзай Гимн, национальна дуунууд ба бусад хүгжэмүүдые шудалжа байна.

В. Бадашкеев.

Малша үбгэн

Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой малшан Лубсанцырен Дугаров колхозоингоо эмхидхэгдэһэнһээ хойшо малажал дээрэ ходоо хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Дугаровай харууһалжа байһан һубай малнууд адхашье үбһэ эдингүй атар тарганаар ондо оруулагдадаг байха юм. Мүнөө 70 гаран бурууды харууһална. Тэдэнь хүсэ шадалаар һайн.

П. Содбоев.

Филармониин артистнар Түнхэндэ

Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин артистнар Түнхэнэй аймагта ерээд, колхознигуудта концерт харуулжа ябана. Ворошиловай нэрэмжэтэ ба «Путь Ленина» колхозуудта табиһан наадыень эндэхи ажалшад ехээр һонирхон хараба. Илангаяа РСФСР-эй габьяата артист Таров, БМАССР-эй габьяата артист Хоборков, артист Хамаганов болон бусадай дууланһан дуунууд ба наадаһан хүгжэмүүд ехэ һонирхолтой байба.

В. Дальбинов.

Харюусалгата редактор
Д. Д. ЛУБСАНОВ

ГҮРЭНЭЙ 1948 ОНОЙ 2% УРЬҺАЛАМЖЫН
СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

1949 оной декабриин 25-да тус урьһаламжын шүүбэритэ дүрбэдэхи тираж Молотов городто болобо.

Шүүбэритэ урьһаламжын бүхы 72 разрядуудай серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд тудаһан байна гэбэл:

серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)
000689	1—50	400	008814	02*)	5 000	017501	1—50	400	029978	1—50	1 000	037722	1—50	400
000833	39*)	5 000	008914	20*)	25 000	017522	1—50	400	029994	1—50	400	038609	1—50	400
000837	15*)	5 000	008981	1—50	400	017567	1—50	400	030082	1—50	400	038668	1—50	400
000956	44*)	5 000	009023	1—50	400	017887	1—50	400	030093	1—50	400	038740	1—50	400
001082	1—50	400	009189	1—50	400	018347	1—50	400	030171	1—50	400	039067	1—50	400
001113	1—50	400	009276	46*)	50 000	019307	1—50	400	030657	1—50	400	039071	31*)	5 000
001261	1—50	1 000	009768	1—50	400	019349	1—50	400	030721	1—50	400	039247	1—50	400
001566	1—50	400	009952	05*)	5 000	019364	1—50	400	030772	1—50	400	039476	1—50	400
001821	1—50	400	010041	1—50	1 000	019542	1—50	1 000	030786	07*)	10 000	039668	1—50	1 000
001940	01*)	5 000	010243	01*)	5 000	019618	1—50	400	031010	1—50	400	039708	1—50	400
002189	03*)	5 000	010280	30*)	5 000	019638	1—50	400	031259	1—50	400	040097	1—50	400
002354	40*)	10 000	010384	1—50	400	019706	1—50	400	031647	20*)	5 000	040132	1—50	400
002495	1—50	400	010392	1—50	400	020063	1—50	400	031810	1—50	400	040157	40*)	10 000
002624	1—50	400	010397	23*)	5 000	020311	1—50	400	031873	1—50	400	040274	1—50	400
002707	1—50	1 000	010677	40*)	5 000	020435	1—50	400	032160	1—50	400	040432	1—50	400
002883	1—50	400	010689	1—50	400	020451	1—50	400	032506	1—50	400	040623	1—50	400
002921	1—50	400	010697	1—50	400	021467	43*)	5 000	032543	1—50	400	041160	37*)	25 000
002955	1—50	400	010789	1—50	400	021593	1—50	1 000	032813	1—50	400	041843	40*)	25 000
003299	1—50	400	010869	26*)	5 000	021822	23*)	5 000	032816	02*)	5 000	041894	1—50	400
003557	1—50	400	010906	1—50	400	022816	1—50	400	032861	1—50	400	042021	1—50	400
003575	1—50	400	011102	1—50	400	023197	32*)	25 000	033094	12*)	10 000	042162	32*)	5 000
003703	22*)	5 000	011177	16*)	10 000	023509	1—50	400	033250	1—50	400	042869	28*)	5 000
003769	1—50	400	011555	1—50	400	023599	1—50	400	033348	1—50	400	042965	38*)	5 000
003892	1—50	400	012042	1—50	400	023669	35*)	5 000	033590	1—50	400	043326	23*)	10 000
003947	26*)	25 000	012062	10*)	5 000	023925	1—50	400	033753	08*)	10 000	043376	1—50	400
004080	49*)	10 000	012133	1—50	400	024503	1—50	400	033897	25*)	25 000	043409	09*)	5 000
004233	1—50	400	012290	19*)	5 000	024663	1—50	400	033898	1—50	400	043568	11*)	5 000
004279	1—50	400	012874	09*)	5 000	024838	33*)	5 000	033963	1—50	400	043605	42*)	5 000
004489	17*)	5 000	012888	1—50	400	024880	06*)	5 000	034241	17*)	5 000	043928	1—50	400
004540	02*)	5 000	013030	16*)	10 000	025036	1—50	400	034287	1—50	400	044249	1—50	400
004564	1—50	400	013171	1—50	400	025180	1—50	400	034622	1—50	400	044406	1—50	400
004703	1—50	400	013489	1—50	400	025271	1—50	400	034663	1—50	400	044552	1—50	400
004820	47*)	10 000	013505	1—50	400	025635	49*)	10 000	034817	23*)	25 000	045118	02*)	5 000
005401	04*)	10 000	013841	1—50	400	025965	27*)	5 000	034897	1—50	400	045181	1—50	1 000
005664	1—50	400	014329	38*)	50 000	025977	07*)	5 000	035118	23*)	5 000	046066	1—50	400
006210	1—50	400	014399	1—50	1 000	026102	42*)	10 000	035152	10*)	10 000	046204	1—50	400
006523	1—50	1 000	014673	44*)	10 000	026177	1—50	400	035261	25*)	25 000	046742	1—50	400
006805	1—50	400	014989	1—50	400	026400	41*)	10 000	035329	1—50	400	046985	1—50	400
006827	1—50	400	015092	1—50	400	026439	1—50	400	035527	11*)	10 000	047755	02*)	10 000
007028	1—50	400	015195	39*)	25 000	026547	07*)	10 000	035633	1—50	400	047877	1—50	400
007174	1—50	400	015212	04*)	5 000	026586	1—50	400	035780	37*)	5 000	048006	16*)	5 000
007350	1—50	400	015294	1—50	400	026646	1—50	400	036293	33*)	5 000	048086	1—50	400
007537	1—50	400	015661	1—50	400	026874	45*)	10 000	036417	1—50	400	048186	1—50	400
007568	25*)	10 000	015910	1—50	400	027491	25*)	5 000	036918	09*)	25 000	048274	1—50	400
007793	14*)	10 000	016470	1—50	400	028097	1—50	400	037093	1—50	400	048581	1—50	400
007951	33*)	5 000	016527	41*)	5 000	028307	1—50	400	037131	1—50	400	048861	1—50	400
007981	20*)	5 000	016836	1—50	400	028343	1—50	400	037221	1—50	400	048971	38*)	5 000
008420	1—50	400	016983	1—50	400	028759	10*)	5 000	037262	32*)	5 000	049290	1—50	400
008532	1—50	400	017238	1—50	400	028774	1—50	400	037410	47*)	10 000	049426	1—50	400
008654	1—50	400	017321	39*)	10 000	029272	1—50	400	037412	1—50	400	049730	1—50	400
008770	1—50	400	017432	33*)	10 000	029436	27*)	5 000	037628	14*)	5 000	049927	1—50	400

*) Энэ серинн облигацинуудай нүгөөдэхи 49 номернуудта 400—400 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тиражые үнгэргэхэ комиссиин түрүүлэгшэ—ажалшадай депутадуудай Молотовско городской Совэдэй Гүйсэдхэхэ комитедэй Түрүүлэгшэ В. П. МИХАЙЛИН.

Комиссиин харюусалгата секретарь М. А. СМИРНОВА.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта — «Травиата».

«Прогресс» кинотеатрта—«Сталинградска байлдаан» (2-дохи сери).

«Эрдэм» кинотеатрта — «Маскарад».

Пригороднэ районой культурын Ордондо — «Эльбэ дээрэ уулзалга».

Серовой нэрэмжэтэ клубта — «Спортивна алдар» (үдэшэ), «№ 13 киносборник» (үдэр).

Мяханай комбинадай клубта — «Сталинградска байлдаан» (2-дохи сери).

Мелькомбинадай клубта — «Шулуун сэсэг».

Гүрэнэй филармонида — залуушуулай концерт.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн), ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—180, зам отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; Отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта — 6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации —6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв): Для междугородных переговоров — 16.

Н—02288. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.00